

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir,

Judecătorii: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Frontului Ucrainean nr. 3 din 12 octombrie 1944, în cauza penală în privința lui

Iacobciuc Matvei xxxxx, născut în 1914,

și

Ganea Gheorghii xxxxx, născut în 1914

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Frontului Ucrainean nr. 3 din 12 octombrie 1944, Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii au fost condamnați în baza art. 54-1, „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu aplicarea interdicției drepturilor prevăzute de art. 31 lit. a), b), v) Cod penal al RSSU pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul, că au săvârșit trădare de patrie, acceptând să activeze în calitate de agenți secreți. Astfel, în acest scop, la 22 august 1944, împreună cu alți agenți, au rămas în or. Chișinău pentru acumularea informației despre Armata Roșie.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct invocă, că la examinarea cauzei penale, nu a fost stabilită vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii de trădare de patrie. Totodată, a fost încălcat dreptul inculpaților la apărare, deoarece cauza penală a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, sentința de condamnare adoptată în privința lui Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii, constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale

stipulate în CEDO, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă viciu fundamental care în cadrul procedurii precedente, a afectat hotărârea pronunțată.

Consideră, că sentința Tribunalului Militar al Frontului Ucrainean nr. 3 din 12 octombrie 1944, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Frontului Ucrainean nr. 3 din 12 octombrie 1944, Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii, au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de „trădare de patrie” în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Iacobciuc Matvei și Ganea Gheorghii, în baza art. 54-1, „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca

fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Frontului Ucrainean nr.3 din 12 octombrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Iacobciuc Matvei xxxxx și Ganea Gheorghii xxxxx, condamnați în baza art. 54-1,„a” Cod penal al RSSU.

Iacobciuc Matvei xxxxx și Ganea Gheorghii xxxxx, sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 decembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor